

POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa A. W. i M. W.
przeciwko W. sp. z o.o. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 sierpnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 24 czerwca 2019 r., sygn. akt [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 września 2016 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo A. W. i M. W. przeciwko W. sp. z o.o. w W. w zakresie żądania zapłaty kwoty 402.234,83 zł z tytułu obniżenia ceny nieruchomości i w zakresie zasądzenia sumy potrzebnej do usunięcia wad fizycznych budynku w kwocie 402.234,83 zł (pkt I), zasądził od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 181.215 zł z ustawowymi

odsetkami za opóźnienie od dnia 18 maja 2016 r. do dnia zapłaty z tytułu naprawienia szkody powstałej wskutek nienależytego wykonania umowy (pkt II), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt III) oraz ustalił, że powodowie wygrali sprawę w 45% i powinni ponieść 55% kosztów procesu, pozostałe koszty zaś powinien ponieść pozwany, szczegółowe wyliczenie kosztów pozostawiając referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się wyroku.

Wyrokiem z dnia 24 czerwca 2019 r. Sąd Apelacyjny w [...]. oddalił wniesione przez obie strony apelacje (pkt 1), zniósł wzajemnie pomiędzy stronami koszty postępowania apelacyjnego (pkt 2) i nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...]. kwotę 2.887,08 zł z tytułu zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa w postępowaniu apelacyjnym (pkt 3).

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, pozwana wskazała przyczyny kasacyjne określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Jej zdaniem, w sprawie wystąpiło istotne zagadnienie prawne wyrażające się w pytaniu, czy w przypadku sprzedaży nieruchomości dotkniętej wadami, poniesioną przez kupującego szkodę stanowią koszty usunięcia tych wad czy też różnica między wysokością zapłaconej sprzedawcy ceny, będącej ekwiwalentem niewadliwego przedmiotu sprzedaży, a wartością rzeczy wadliwej w chwili jej wydania. W ocenie skarżącej w sprawie istnieje także potrzeba wykładni przepisów prawa, wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, tj. art. 471 k.c. i związanego z nim art. 363 § 1 k.c. w zakresie wyboru przez poszkodowanego zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących

rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.; z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, nie publ.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, nie publ. oraz z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.).

Powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga natomiast wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wyводу, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest

istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por.m.in. postanowienia z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ., z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ., z dnia 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08, nie publ., z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, niepubl., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl., z dnia 3 sierpnia 2017 r., IV CSK 85/17, nie publ., z dnia 7 grudnia 2017 r., I CSK 499/17, nie publ., z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, nie publ.).

Przytoczone we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wątpliwości skarżącej (zagadnienia) nie czynią zadość wskazanym wymaganiom, zostały bowiem już wystarczająco wyjaśnione w orzecznictwie. Mimo, że art. 363 k.c. nie przewiduje wprost sposobu naprawienia szkody polegającego na zapłacie sumy pieniężnej odpowiadającej przewidywanym kosztom usunięcia wady (uszkodzenia) rzeczy, możliwość taką dopuszczono szeroko w zakresie roszczeń o naprawienie szkody związanej z uszkodzeniem pojazdu kierowanych do ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (tzw. restytucja pieniężna – por. np. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11, OSNC 2012, nr 3, poz. 28 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2017 r., III CZP 20/17, OSNC 2018, nr 6, poz. 56 i tam przywoływane orzeczenia), a w ostatnim czasie także w odniesieniu do wad lokali albo budynków (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2018 r., IV CSK 83/17, nie publ., z dnia 14 grudnia 2018 r., I CSK 695/17, OSNC-ZD 2020, z. A, poz. 8 i z dnia 8 marca 2019 r., III CSK 106/17, nie publ.). Jednoznaczne zakwalifikowanie takiego sposobu naprawienia szkody – zwłaszcza w konfrontacji z przepisami szczególnymi przewidującymi możliwość żądania pokrycia z góry przewidywanych kosztów tylko w przypadku instytucji wykonania zastępczego (por. art. 480 § 1 k.c. w związku z art. 1049 § 1 zd. 2 k.p.c.; por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2016 r., III CZP 106/15, OSNC 2017, Nr 2, poz. 13 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2018 r., IV CSK 286/17, nie publ.) –

może wprowadzić nastrożać wątpliwości, sam kierunek interpretacji należy już jednak uznać za utrwalony. Z niektórych orzeczeń wynika przy tym, że u podstaw takie stanowiska leżą trudności z oszacowaniem szkody (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2019 r., III CSK 106/17) rozumianej zgodnie z metodą dyferencyjną, jako różnica między wartością rzeczy wolnej od wad (uszkodzeń) oraz rzeczy wadliwej (uszkodzonej), związane z indywidualnym charakterem nieruchomości i samych wad (uszkodzeń) i sprawiające, iż zawodzi (jest bezużyteczna) metoda porównawcza wykorzystywana często przy szacowaniu szkody. Takie też motywy przyświecały Sądowi Apelacyjnemu, co wynika wprost z uzasadnienia. W takim ujęciu uznanie za miarodajne dla określenia wysokości szkody celowych i ekonomicznie uzasadnionych kosztów usunięcia wady czy uszkodzenia rzeczy (usług i robocizny) ma w rzeczywistości czynić zadość zastosowaniu metody dyferencyjnej i nie powinno budzić wątpliwości, zwłaszcza w odniesieniu do rzeczy nowych, kiedy to nie zachodzi potrzeba uwzględnienia istniejącego ich zużycia.

Argumentacja przytoczona przez skarżącą w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, pomijająca wskazane racje, nie dowodzi potrzeby sformułowania kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego co do tych kwestii.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik sporu, wysokość zaś należnych powodom kosztów ustalono zgodnie z § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

aj